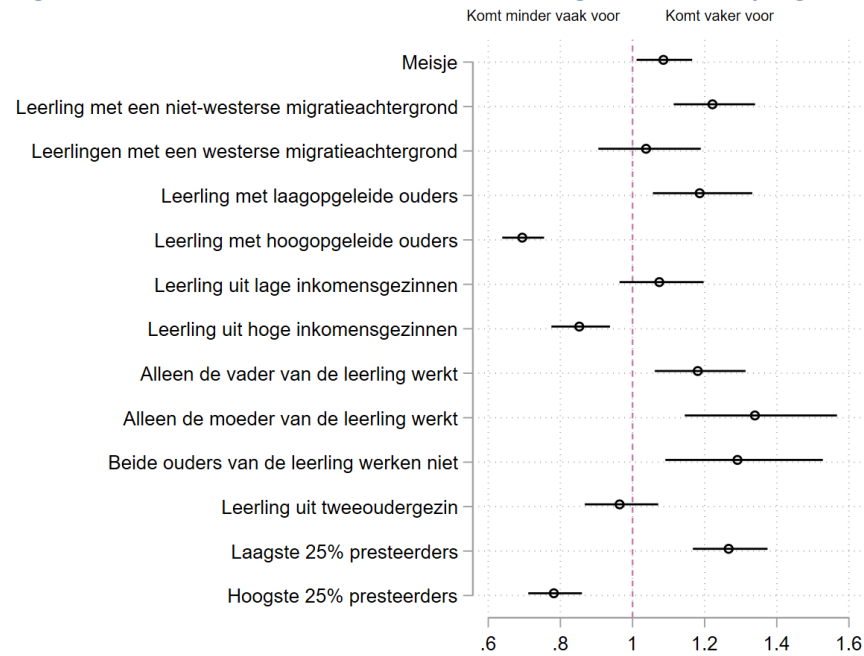

Effecten van IOP op leergroei in het PO

Veel scholen hebben in het schooljaar 2020-2021 gebruik gemaakt van de subsidie voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's (IOP, verder *inhaalprogramma's*) voor het primair onderwijs. Een deel van deze scholen heeft deelgenomen aan onderzoek naar effecten van deze inhaalprogramma's op de leergroei van leerlingen. Van 500 scholen is bekend welke leerlingen hebben deelgenomen aan de inhaalprogramma's. In totaal zijn er voor 68.721 leerlingen gegevens van deelname aan inhaalprogramma's en leergroei beschikbaar (11.547 deelnemers en 57.262 niet-deelnemers). Deze factsheet geeft een overzicht van enkele resultaten.

Figuur 1: Kenmerken van deelnemende leerlingen aan inhaalprogramma's

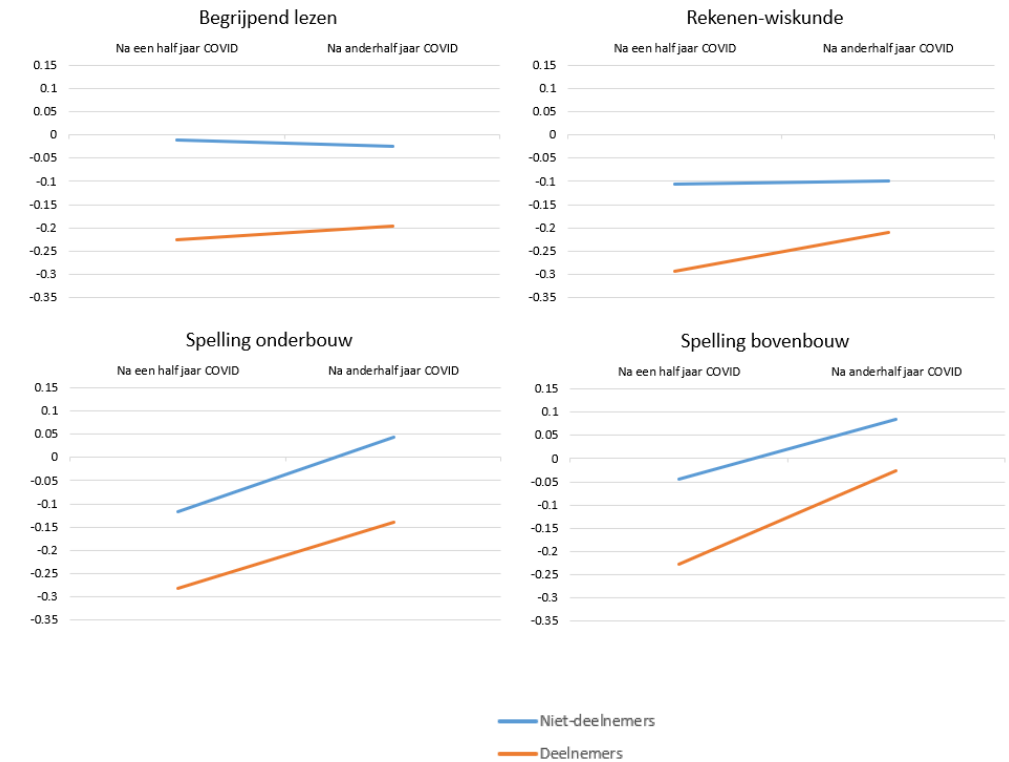

Welke leerlingen zijn uitgenodigd voor inhaalprogramma's?

In **Figuur 1** zien we welke leerlingen deelnemen aan inhaalprogramma's met verschillende achtergrondkenmerken. Naarmate het kenmerk verder naar rechts staat in het figuur, zullen leerlingen met deze achtergrondkenmerken vaker

deelnemen aan inhaalprogramma's. Zo zien we dat meisjes, leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, leerlingen waarvan alleen de vader werkt, alleen de moeder werkt, of geen van beide ouders werken, of leerlingen die behoren tot de laagste 25% presteerders op hun school, vaker deelnemen aan inhaalprogramma's. We zien ook dat leerlingen met hoogopgeleide ouders, leerlingen met ouders met een hoog inkomen en de beste 25% leerlingen binnen de school, significant minder vaak deelnemen aan inhaalprogramma's.

Figuur 2: Leergroei van leerlingen na een half jaar COVID-19 (vóór deelname aan inhaalprogramma's) en na anderhalf jaar COVID-19 (na eventuele deelname aan inhaalprogramma's)

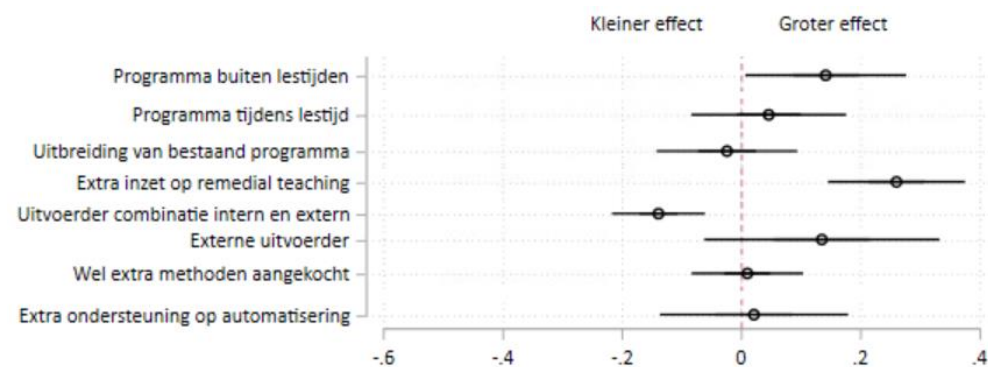
Hoe gaat het met de leergroei van de leerlingen na een half jaar COVID-19?

Natuurlijk is een van de belangrijkste redenen om leerlingen deel te laten nemen aan inhaalprogramma's de eerdere prestaties op de toetsen. In **Figuur 2** zien we dat na het eerste half jaar COVID-19 (de leergroei van de M-toets in 2019/2020 tot de E-toets in 2019/2020) alle leerlingen een vertraging hebben ten opzichte van leerlingen van eerdere cohorten (de gestandaardiseerde leergroei is onder nul). In deze berekening wordt gecontroleerd voor het startniveau van de leerlingen, zijnde de score op de M-toets in 2019/2020. Als we kijken naar de deelnemende leerlingen zien we inderdaad een lagere leergroei na een half jaar COVID-19 wat bevestigd dat dit de correct geselecteerde doelgroep is van de inhaalprogramma's. De verschillen tussen de leerlingen die deelnemen aan inhaalprogramma's versus leerlingen die niet deelnemen zijn voor domein spelling in de bovenbouw het laagst (0,17 SD) en voor begrijpend lezen het grootste (0,22 SD).

Hebben leerlingen die deelnamen aan inhaalprogramma's ook een inhaalslag gemaakt?

Over het algemeen hebben de leerlingen na anderhalf jaar COVID-19 (van de M-toets in 2019/2020 t/m de E-toets in 2020/2021) een gedeelte van de leervertraging weten in te halen. In **Figuur 2** wordt de vertraging van de leerlingen weergegeven ten opzichte van leerlingen uit eerdere cohorten. Na anderhalf jaar COVID-19 kunnen we op de eerste plaats zien dat (bijna) alle leerlingen erop vooruit zijn gegaan, of in ieder geval geen extra leervertraging hebben opgelopen. Als we vervolgens specifiek kijken naar leerlingen die hebben deelgenomen aan inhaalprogramma's zien we dat deze leerlingen extra hard zijn gegroeid vergeleken met leerlingen die niet hebben deelgenomen aan inhaalprogramma's. We kunnen dus stellen dat de verschillen tussen deelnemers en niet-deelnemers kleiner zijn geworden. We zien duidelijk dat voor de domeinen begrijpend lezen, rekenen-wiskunde en spelling bovenbouw de verschillen kleiner worden en de leerlingen een inhaalslag hebben gemaakt. Verder zien we voor domein spelling in de onderbouw dat alle leerlingen leergroei hebben behaald, maar de verschillen niet kleiner zijn geworden tussen leerlingen die wel en niet hebben deelgenomen aan inhaalprogramma's maar zelfs een klein beetje groter.

Figuur 3: Samenhang kenmerken IOP met groter / kleiner effect dan gemiddeld

Welke kenmerken van inhaalprogramma's dragen positief bij aan de leergroei van leerlingen?

In de aanvraag voor de inhaal- en ondersteuningsprogramma's werd aangegeven hoe de scholen de inhaalprogramma's precies gingen vormgeven. Zo werden er doelen geformuleerd, en werd er aangegeven welke extra steun in de inhaalprogramma's werd aangeboden. In **Figuur 3** ziet u enkele kenmerken van de inhaalprogramma's weergegeven, en of die samenhangen met een grotere dan wel kleinere leergroei. We gebruiken een overkoepelende leergroei (composite score) die zowel begrijpend lezen, spelling als rekenen-wiskunde bevat. We zien dat programma's buiten lestijd een groter effect hebben dan het niet getoonde alternatief van een combinatie van tijdens & buiten lestijd, waarbij er geen verschil is met programma's enkel tijdens lestijd. Daarnaast heeft remedial teaching een groter effect op de leergroei. Externe uitvoerders van inhaalprogramma's halen geen betere resultaten dan interne uitvoerders, maar een combinatie van interne en externe uitvoerders behalen een significant lagere leergroei dan interne uitvoerders. Een theoretische onderbouwing van werkzame elementen in inhaal- en ondersteuningsprogramma's, vindt u [hier](#).

Carla Haelermans & Madelon Jacobs – Universiteit Maastricht
Martijn Meeter – LEARN! Vrije Universiteit Amsterdam
Contact: inhaal-roa@maastrichtuniversity.nl